

STATSRÅDETS PRINCIPBESLUT OM EN NATIONELL STRATEGI FÖR INTELLIGENTA TRANSPORTSYSTEM

Statsrådet har i dag fattat följande principbeslut:

1. Behovet av och möjligheterna till en ny trafikpolitik

Trafikpolitiken möter på 2010-talet stora utmaningar. Klimatarbetet, den förändrade produktionsstrukturen i landet som föranletts av globaliseringen och den offentliga ekonomins utveckling kräver att allt effektivare sätt tas fram för att transportsystemet ska upprätthållas på den nivå som är nödvändig för näringslivets konkurrenskraft och medborgarnas jämlikhet.

Trafikförvaltningen reformerades vid ingången av 2010 vilket ökar förvaltningsområdets produktivitet och ger möjlighet till ett nytt sätt att tänka. Den konventionella trafikpolitiken framhäver projekt för utbyggnad av farleder. Den nya trafikpolitiken vänder uppmärksamheten från farlederna till kunderna. Målet för trafikpolitiken är inte längre endast att trafikleder byggs och underhålls utan att samhällets behov av rörlighet och transporter tillfredsställs effektivt. I praktiken innebär det att de trafikpolitiska alternativen ska utvärderas och resurserna omprioriteras.

Utöver ny förvaltning och ett nytt sätt att tänka är det nödvändigt att ta i användning innovationer när trafikpolitiken genomförs. Inom många samhällssektorer har särskilt med hjälp av informations- och kommunikationstekniken det varit möjligt att förbättra produktiviteten och servicenivån och uppnå många andra samhällsfördelar. Inom trafikens förvaltningsområde har informations- och kommunikationstekniska (intelligenta transportsystem) innovationer däremot inte hittills nyttiggjorts till fullo. För en effektivare trafikpolitik krävs därför att de intelligenta transportsystemen befästs som en central modell för 2010-talets trafikpolitik.

Intelligenta transportsystem bidrar med de viktigaste redskapen för den nya trafikpolitiken som kan

- öka transportsystemets serviceförmåga och trafikledshållningens produktivitet
- förbättra trafiksäkerheten och främja användningen av kollektivtrafik, cykelåkning och att röra sig till fots

- främja de klimat- och miljöpolitiska målen samt informations-samhällets utveckling och
- göra Finland till en betydelsefull aktör inom produktion och export av tjänster och produkter för intelligenta transportsystem.

2. Mål för intelligenta transportsystem

Genom den nationella strategin för intelligenta transportsystem eftersträvas följande mål fram till 2020:

1. Produktiviteten inom trafikledshållning och transportsystem har ökat med 10 procent utöver den allmänna produktivitetsutvecklingen.
2. Tack vare de intelligenta transportsystemen har årligen 50 människoliv skonats i vägtrafiken och i den kommersiella sjöfarten, luftfarten och järnvägstrafiken går inga människoliv förlorade.
3. Utsläppen av växthusgaser från trafiken har minskat avsevärt. Målets volym preciseras när utredningarna blivit färdiga 2010.
4. Företagens logistikkostnader har på grund av effektivare transportkedjor och terminallogistik minskat så att de närmar sig de viktigaste konkurrentländernas nivå.
5. Fördröjningarna inom pendlingstrafiken som en följd av trafikstockning har minskat med 20 procent inom de stora stadsregionerna.
6. Andelen kollektivtrafikfärder och cykelåkning samt gång av alla pendlingsfärder har ökat med 20 procent.
7. Finland är i fråga om användningen av de intelligenta transportsystemens tjänster och produkter bland de fem avancerade i världen.
8. Finland är en betydelsefull aktör inom produktionen och exporten av tjänster och produkter för intelligenta transportsystem.
9. Kunderna är nöjda med de smidiga färderna och välinformerade under alla skeden av färden.

3. Åtgärder

Statsrådet godkänner principerna och målen för den nationella strategin för intelligenta transportsystem och vidtar för egen del följande åtgärder:

gärder till den del som programmet ingår i 2010 års budget och de statsfinansiella ramar som fastställts för åren 2011–2014:

1. *En omfattande användning av innovationer för intelligenta transportsystem främjas.*

Upphandlingsförfarandena inom trafiksektorn läggs om och upphandlingssätt som gynnar innovationer tas i användning. Den offentliga sektorn sporras att finna på nya lösningar inom sin tjänsteproduktion och främja innovationer i sin upphandling.

I Finland grundas som ett samarbete mellan den offentliga och privata sektorn testområden för intelligenta transportsystem där man testar och prövar ut funktionen hos nya och innovativa lösningar.

Samarbetet för intelligenta transportsystem mellan den offentliga förvaltningen, näringslivet och forskningen inom transportområdet säkras i delegationen för intelligenta transportsystem som tillsatts av kommunikationsministeriet och på andra samarbetsfora.

I syfte att främja nyttiggörandet av det europeiska satellitnavigeringssystemet Galileo och de tjänster som den möjliggjort grundas ett koordinationsprojekt som är gemensamt för olika ministerier.

2. *En heltäckande och högklassig infrastruktur tryggas för de intelligenta transportsystemen.*

På åtgärd av alla förvaltningsområden säkras ett gynnsamt rättsligt sammanhang för de intelligenta transportsystemens tjänster. Uppdateringen av den lagstiftning som inverkar på de intelligenta transportsystemens funktioner och tjänster utvärderas. Man sörjer särskilt för att det har reserverats tillräckligt med radiofrekvenser för användning av tjänsterna i hela landet och att den behövliga kommunikations- och informationsinfrastrukturen är av god kvalitet och att man följer kraven på integritetsskydd och informationssäkerhet.

3. *Aktiv internationalisering och aktivt deltagande i den internationella verksamheten främjas inom förvaltningsområdet.*

Myndigheterna agerar aktivt och med framförhållning vid Europeiska unionens lagberedning, standardisering och i det övriga samarbetet och säkrar ett gynnsamt europeiskt rättsligt sammanhang för de intelligenta transportsystemen. På det sättet kan man även bidra till att det

uppstår en sådan marknad för intelligenta transportsystem som omfattar Europa. Dessutom beaktar myndigheterna branschen för intelligenta transportsystem i sina exportfrämjande projekt.

Det internationella samarbetet kring intelligenta transportsystem samordnas med myndigheter, näringslivet och forskningsinstitutioner i delegationen för intelligenta transportsystem och andra samarbetsföretag.

4. Lätt och förmånlig tillgång av information för de intelligenta transportsystemen tryggas.

Trafikbetjänande information som samlats in av den offentliga sektorn tillhandahålls tjänsteproducenterna i en lättillgänglig form antingen kostnadsfritt eller motsvarande kostnadsutfallet.

5. Spetsprojekten för de intelligenta transportsystemen genomförs.

Genomförandet av projekten för intelligenta transportsystem kräver partnerskap och samarbete på många nivåer, särskilt för de omfattande spetsprojekten, som innefattar många rättsliga, administrativa och ekonomiska uppgifter. Spetsprojekt enligt strategin är

1) Bättre och miljövänligare tjänster

- Kollektivtrafiktjänster
- Styrning och ledning av trafiken

2) Tryggare trafik

- Automatisk trafikövervakning på väg
- Säkerhetssystem för fordon

3) Smidigare trafik

- Funktionsmodeller för olyckor och störningar
- Försök med betalningssystem

4) Effektivare logistik

- Elektroniska funktionsmodeller för transporter

5) Avancerad marknad för intelligenta transportsystem

- Användning av offentlig information

4. Finansiering

Spetsprojektens kostnader beräknas till totalt ca 400 miljoner euro åren 2010–2015. Därav föransleds staten utgifter för ca 325 miljoner euro. Av detta används drygt 200 miljoner euro för strategins spetsprojekt som preciseras utifrån detaljerade planer. Den behövliga finansieringen för detta ingår i budgeten för kommunikationsministeriets förvaltningsområde för 2010 och de fastställda ramarna för statsfinanserna för åren 2011–2014. Beslut om slutdelen av den ca 100 miljoner euro stora finansieringen fattas under nästa regeringsperiod.

För genomförandet av spetsprojekten beräknas att kommunerna föransleds kostnader för 20 miljoner euro, företagen föransleds kostnader för 20 miljoner euro och användarna föransleds kostnader för 35 miljoner euro. Förutsättningen för genomförandet av strategin är att i kostnaderna deltar utom staten även aktörerna, bl.a. företag, kommuner och städer, TEKES, slutanvändarna var och en i sin roll, i enlighet med sitt beslut och inom ramen för sina resurser.

5. Villkor för principbeslutet

Detta principbeslut är villkorligt och genomförs för statens del under förutsättning att kommunerna och den privata sektorn för sin del handlar enligt de mål och åtgärder som anges i strategin för intelligenta transportsystem och statsrådets principbeslut.